

ÎNCHEIERE

05 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași, în interesele minorei Stela Leancă,

în cauza civilă la cererea depusă de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași, în interesele copilului minor XXX împotriva Tatiane Leancă și Andrei Leancă privind decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 04 august 2017 Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași a înaintat cerere de chemare în judecată, în interesele minorei XXX, împotriva Tatiane Leancă și Andrei Leancă, intervenient accesoriu Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei Călărași, privind decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii a indicat că conform dispoziției nr. 82 a primarului s. Bravicea, r-nul Călărași, a fost instituită tutela asupra minorei XXX, anul nașterii XXX, în calitate de tutore fiind numită XXX domiciliată în XXX.

În perioada iunie – septembrie 2015 la rugămintea părinților săi, minora XXX a locuit la XXX.

Menționează că în urma evaluărilor efectuate s-a constatat faptul că copilul minor XXX, se află în condiții deplorabile, ducea lipsă de elementarul necesar, nu avea condiții adecvate pentru dezvoltarea fizică și psihică corespunzătoare. Mai mult, Andrei Leancă, tatăl minorei nu era angajat în câmpul muncii, iar mama, Tatiana Leancă făcea abuz de alcool și la fel nu avea un loc de muncă.

Solicită Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași decăderea din drepturile părintești a lui Andrei Leancă și Tatiana Leancă față de copilul minor XXX.

În drept își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 67 Codul familiei, art. 10 alin. (1) și (3) al Legii privind protecția special a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Prin hotărîrea din 26 iunie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis cererea depusă de Primăria s. Bravicea r-nul Călărași, și s-a decăzut din drepturile părintești Andrei Leancă și Tatiana Leancă față de copilul minor XXX.

S-a încasat de la Andrei Leancă și Tatiana Leancă, solidar, în folosul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

Prin decizia din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de apelanții Andrei Leancă și Tatiana Leancă.

S-a casat hotărârea din 26 iunie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea înaintată de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași, în interesul minorei XXX împotriva Tatiane Leancă și Andrei Leancă, intervenient accesoriu Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei Călărași, privind decăderea din drepturile părintești, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel instanța de apel analizând materialele anexate la dosar în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de fond contravine circumstanțelor pricinii stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare or, potrivit art. 51 alin. (2) - (4) Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei. În cazul copiilor separați de părinți, drepturile copilului la îngrijire și educație sînt asigurate de reprezentantul legal.

Colegiul menționează că, argumentele invocate de către instanța de fond în susținerea poziției, precum că analizând cele două caracteristici, una eliberată de directorul educativ din cadrul gimnaziului „Ștefan cel Mare” din satul Bravicea, r-nul Călărași și alta, eliberată de directorul gimnaziului „Steliana Grama”, unde la moment face studii minora XXX, se observă o diferență majoră or, acest argument nu este întemeiat, instanța de fond a luat în calcul parțial prima caracteristică și anume, partea care se referă la părinții minorei, dar nu a menționat și a doua parte a caracteristicii, unde este indicat despre eleva XXX.

La fel, Colegiul apreciază critic și argumentul instanței de fond cu privire la faptul că, tutela asupra XXXa fost instituită din motiv că mama minorei Tatiana Leancă consumă băuturi alcoolice și deseori este în stare de ebrietate or, la materialele cauzei nu este anexat nici un document eliberat de Instituția Medicosanitară Publică Dispensarul Republican de Narcologie, precum că Tatiana Leancă este înregistrată în listele nominale ale persoanelor bolnave de alcoolism cronic sau narcomanie și nu este informație privind sănătatea narcologică a acesteia, iar în dispoziția primarului s. Bravicea 04 septembrie 2015 a fost numită tutela asupra minorei XXX de către XXX, pe motiv că mama pleacă temporar peste hotare, fără aplicarea prevederilor Hotărîrii Guvernului R. Moldova nr. 78 din 08.02.2012.

Suplimentar, instanța de apel a considerat că în speța dată sunt irelevante argumentele reclamantului în sensul decăderii din drepturile părintești pe soții Leancă, iar instanța de fond admitîndu-le ca fiind întemeiate a omis a se expune asupra faptului că tatăl copilului minor, Andrei Leancă, nu se eschivează de la creșterea și educarea copilului or, ultimul este angajat în câmpul muncii, se interesează de soarta copilului, fapt confirmat prin caracteristica eliberată de directorul gimnaziului „Ștefan cel Mare” din satul Bravicea, care indică că tatăl copilului deseori intra în clasă și o căuta pe fiica sa.

De asemenea, instanța de apel apreciază critic și argumentele reclamantului expuse în cererea de chemare în judecată și admise de către instanța de fond, cu privire la comportamentul agresiv al părinților or, nici în acest sens nu au fost prezentate careva probe.

Instanța de apel apreciază critic concluzia instanței de fond cu privire la temeinicia acțiunii înaintate de primarul s. Bravicea, în interesele copilului minor XXX, cu privire la decăderea lui Andrei Leanca și Tatiana Leanca din drepturile părintești, or, lipsirea acestora de drepturile părintești, nu este în interesele superioare ale copilului, respectiv Andrei Leanca și Tatiana Leanca nu vor mai purta răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a fiicei lor.

La 04 februarie 2019 Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași a depus recurs, solicitând casarea deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 26 iunie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

În motivarea recursului recurentul a indicat că decizia instanței de apel se întemeiază pe aprecierea superficială și unilaterală a circumstanțelor pricinii, fără a fi stabilite circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, hotărârea neavând putere convingătoare.

A menționat că, contrar argumentelor instanței de apel, cu privire la comportamentul agresiv asupra copilului minor, la etapa audierii XXX a declarat că a fost agresată fizic de către sora mai mare, Elena Leancă, aplicându-i lovituri în regiunea capului și burții, precum și de tatăl, Andrei Leancă, iar noaptea era trimisă de sora sa să procure de la locuitorii satului băuturi alcoolice sau după apă la fântână, că mama Tatiana și sora Elena deseori se băteau.

Consideră recurentul că instanța de apel selectiv a reținut cele indicate de directorul educativ al gimnaziului „Ștefan cel Mare” din satul Bravicea or, în caracteristica dată se indică că XXX lipsea nemotivat de la școală, uneori era adusă la școală de către învățătoare.

Reiterează caracterul vădit neîntemeiat al actului judecătoresc contestat or, la examinarea și soluționarea litigiului, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, la fel și circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii pe care instanța de apel le consideră ca fiind constatate nu au fost dovedite cu careva probe, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 12 decembrie 2018 (f.d. 171), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți.

Prin urmare recursul declarat la 04 februarie 2019 de către Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 11 martie 2019 în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 11 aprilie 2019 Andrei Leancă și Tatiana Leancă au depus referință pe marginea recursului declarat, prin care consideră decizia din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău legală și întemeiată și solicită să fie declarat inadmisibil recursul declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași din motiv că argumentele indicate nu ating temeiurile prevăzute de lege pentru admiterea recursului.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Primăria s. Bravicea, r-nul Călărași.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh